

ENHET
Enheten för Avtalsfrågor
HANDLÄGGARE
Linda Larsson

DATUM
2021-07-07
ERT DATUM
Ert datum

DIARIENUMMER
20210182
ER REFERENS
Er referens

Europeiska kommissionen

Remiss av Europeiska kommissionens förslag till förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens

LO har i detta skede gjort en första bedömning av förslaget till AI-förordning och har valt att lämna några övergripande kommentarer på förslaget.

LO ser positivt på ett europeiskt initiativ som syftar till att reglera AI. Det är dock viktigt att en förordning som innebär en fullharmonisering inte verkar som ett tak utan som ett golv för andra regleringar såväl nationellt som internationellt som direkt eller indirekt syftar till att reglera effekter eller processer rörande AI-system. Det är innefattar också de nationella partssystemen och dess regleringar.

LO välkomnar förordningens syften och hoppas dessutom att förslaget kan bidra till att öka tydligheten och likvärdigheten på den inre marknaden inom detta område vilket gynnar innovation och rättvis konkurrens inom unionen.

Förslaget till förordning lyfter också vikten av uppföljning efter en implementering av förordningen. LO anser att det är av största vikt att Kommissionen och medlemsländerna gemensamt följer utvecklingen och effekterna av förordningen.

Det system som föreslås för marknadsövervakning- och regelefterlevnad genom offentliga organ på såväl nationell som EU-nivå ter sig komplext. Det framgår heller inte tydligt av förslaget vilken relation de olika organen på nationell respektive europeisk nivå kommer ha. Om utformningen av marknadsövervakning- och regelefterlevnad blir som förslaget är det viktigt att dessa rollfördelningar blir tydliga och att det framför allt på nationellt plan säkras tillräcklig kompetens och resurser för verksamheten. Annars riskerar förordningen bli tandlös.

POSTADRESS 105 53 Stockholm
BESÖKSADRESS Barnhusgatan 18
TELEFON 08-796 25 00 TELEFAX 08-24 52 28
E-POST mailbox@lo.se HEMSIDA WWW.LO.SE
ORGANISATIONSNUMMER 802001-9769
BANKGIRO 368-4834 PLUSGIRO 8 50-8

Landsorganisationen i Sverige

LO förstår Kommissionens strävan efter att hålla registren över de AI-system som omfattas av förordningen samt de som klassificeras som hög risk relevanta och uppdaterade. LO vill dock lyfta de frågetecken som är förbundet med en sådan process. Av förslaget går att uttolka att kommissionen kommer att ge sig befogenheter att komplettera listan vilket är en indirekt makttransferering och en mindre öppen och demokratisk process än gängse processer. LO vill heller inte se denna lösning som en möjlig arena för påverkan från intressen som har ett egenintresse av listans utformning.

AI-system på arbetsplatsen

LO har några grundprinciper som handlar om digitala system på arbetsplatsen. Att utveckla och implementera digitala lösningar såsom AI-teknik är komplexa processer som handlar om långt mer än enbart de digitala lösningarna i sig. Det ställer krav på en djupare analys av syftet och en tydlig definition av vad som avses att uppnå. Vi behöver också klargöra vilka digitala lösningar som lämpar sig bäst beroende på vilken verksamhet det handlar om och vilka moment och beslut som bäst görs genom människor. Vilka val som görs och hur AI-systemen fungerar påverkar nämligen arbetsinnehåll, arbetssätt, hur arbetet organiseras och arbetsmiljö. Men det kan även påverka professionen och hur vi ser på dess uppgift.

Tekniken får inte ske på bekostnad av arbetstagaren och det är av största vikt att arbetstagares rättigheter inte påverkas negativt vid införandet av digitala system. LO vill se utvecklande och inte utarmande teknik införas på arbetsplatser.

Kontinuerlig uppföljning av systemen och dess avsedda effekter av största vikt, inte minst för att skapa tillit. Det är också viktigt att följa upp vilka eventuella effekter som uppstått som inte var avsedda. I arbetet med att utveckla, implementera och följa upp AI-system samt regelefterlevnad står de verksamhetsnära experterna – arbetstagarna i centrum. LO anser att arbetstagarna och deras fackliga företrädare måste ges en central roll i alla delar när tekniska system införs på arbetsplatserna. De europeiska arbetsmarknadensparterna har förhandlat fram en processbeskrivning för hur ett arbetstagarnära angreppssätt kan tas på hela livscykeln för digitala system. Detta kan utgöra riktmärke för det generella synsättet för EU att involvera och verkligen sätta människan i centrum för AI.

Förslaget till AI-förordning inkluderar förvisso arbetsplatsrelaterad AI men tar inte sikte på specifik reglering gällande handhavande eller arbetstagarnas inflytande över AI-tekniken på arbetsplatsen. Detta är frågor av yttersta vikt för de fackliga organisationerna. Dock gör LO i nuläget bedömningen att givet den rättsliga grunden för förordningen så lämpar sig eventuella arbetsplatsrelaterade nyregleringar bättre utanför detta initiativ.

LO välkomnar att AI-system i utbildning och yrkesutbildning samt sysselsättning och arbetet klassas som hög risk i förslaget. Dock verkar det finnas en diskrepans mellan de olika avsnitten i förslagets texter som handlar om hög risk inom områdena sysselsättning och arbete. För LO är det av största vikt att de områden som nämns, inte minst i bilaga III utökas att omfatta fler områden som nämns i de inledande delarna av förslaget.

I förslaget till maskinförordning står att läsa att ”en annan förenklingsaspekt är komplementariteten mellan lagstiftningsförslagen om AI och maskiner, där bedömningen av överensstämmelse delegeras till maskinförordningen genom AI-förordningen, så att riskbedömningen för hela maskinen med AI-system endast görs enligt den framtida förordningen om maskinprodukter. LO delar logiken i att utgå från maskinförordningen men ser en stor komplexitet i hur den föreslagna förordningen ska matchas med redan befintlig lagstiftning som indirekt eller direkt berör delar av det förslaget avser att reglera. Det är av yttersta vikt att förslaget harmoniserar med övrig nationell och europeisk reglering. Det är också av stor vikt att där ansvaret delegeras till andra rättliga regleringar att detta sker i enlighet med förslagets reglering så att det inte i praktiken uppstår särregleringar.

LO vill här också passa på att lyfta de många standarder som ligger till grund för många tekniska verktyg och som Kommissionen också hänvisar till i sitt förslag. LO anser att det nogsamt bör säkerställas att arbetsgivaren tillgängliggör standarder för skyddsombud och anställda för att öka insyn och undvika risker vid användningen.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Susanna Gideonsson

Linda Larsson
Handläggare